וַחֲבוּשִׁים, שָׁרִי: **ב** [ב]לא יַשֵּׁב אָדָם עַל (ג) [ג] (יב) קֻפָּה מְלֵאָה תְּאֵנִים וּגְרוֹגָרוֹת, אֲבָל יוֹשֵׁב הוּא עַל עִגּוּל (יג) שֶׁל דְּבֵלָה אוֹ עַל קֻפָּה מְלֵאָה (יד) קְטָנִיּוֹת: **ג** [ג]מַתִּיר לָאֱכֹל דַּיְסָא (פְּרוּשׁ הַחִטָּה הַנִּקְלֶפֶת וּמְבֻשֶּׁלֶת) בְּפַת (טו) בְּמָקוֹם כַּף, (טז) וְהוּא שֶׁיֹּאכַל הַפַּת אַחַר כָּךְ, (יז) [ד]וְהַמְדַקְדְּקִים אוֹכְלִים בְּכָל פַּעַם שֶׁמַּכְנִיסִים לְתוֹךְ פִּיהֶם מְעַט מִן הַפַּת עִם הַדַּיְסָא. הַגָּהָה: וְהַנִּשְׁאָר מִן הַפַּת, (יח) אַחַר כָּךְ אוֹכְלִים הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי (כא) שֶׁנִּמְאָסִים. אֲבָל (כב) לֹא גְּלוּסְקָאוֹת לְעוֹלָם: **ה** [ו]הַזּוֹרְקִים חִטִּים לִפְנֵי חֲתָנִים, צָרִיךְ לְהַזָּהֵר שֶׁלֹּא יִזְרְקוּ אֶלָּא (כג) בְּמָקוֹם נָקִי, (כד) וְגַם יְכַבְּדוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִדְרְסוּ עֲלֵיהֶם:

קעב מִי שֶׁהִכְנִיס אוֹכְלִין וּמַשְׁקִין לְפִיו בְּלֹא בְּרָכָה. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א [א]שָׂכָר וְהִכְנִיס מַשְׁקִין לְתוֹךְ פִּיו בְּלֹא בְּרָכָה, (א) בּוֹלָעָן (ב) * [ב]וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם (ג) בְּרָכָה (ו) רִאשׁוֹנָה. הַגָּהָה: (ד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמְבָרֵךְ (כ) עֲלֵיהֶם, (ה) וְכֵן נִרְאֶה עִקָּר (הרשב"א (נכלוס נ: ד"ה והמעיל) בשם הראב"ד

בֵּאוּר הַיטֵב

ב (ג) קֻפָּה. דְּוָקָא בְּקֻפָּה שֶׁל נְצָרִים שֶׁהִיא נִכְפֶּפֶת וְהָאֲכָלִין נִמְאָסוֹת, אֲבָל בְּקֻפָּה שֶׁל עֵץ שְׁאֵינָהּ נִכְפֶּפֶת, אֲפִלּוּ הָיוּ בְּתוֹכָהּ סְפָרִים מֻתָּר לֵישֵׁב עֲלֵיהֶם, וְכָל שֶׁכֵּן אֲכָלִים. בַּ"ח (ס"ב). וּבְתְשׁוּבַת רַמ"א (סי' לז) כָּתַב דְּאָסוּר לֵישֵׁב עַל תֵּבָה שֶׁהַסְּפָרִים בְּתוֹכָהּ.

וּבְיוֹרֶה דָּעָה סִימָן רפ"ב כָּתַב הַט"ז (סק"ד) דְּאִם הוּא קָבוּעַ בַּכֹּתֶל שָׁרִי, וְכֵן נוֹהֲגִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת אֶהָל יַעֲקֹב סִימָן א':

א (ו) **רִאשׁוֹנָה.** דְּוָקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ מַשְׁקִין יוֹתֵר לִשְׁתּוֹת וְהוּא דְּחוּק לַמַּשְׁקִין הַלָּלוּ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר יִפְלֹט וְלֹא יַהֲנֶה בְּלֹא בְּרָכָה מִשּׁוּם מְעַט מַשְׁקִין. הֲרַאֲב"ד (ברכות פ"ח ה"ב) בַּ"ח (ס"א). עַיֵּן [שָׁם] בְּכֻנְסַת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ד) וּבְיָד אַהֲרֹן (הגב"י):

(ג) **עֲלֵיהֶם.** עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קס"ז סָעִיף ח' דְּאִם נִכְנַס לְתוֹכָם מְעַט מַיִם אוֹ יַיִן אֵינוֹ מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם, וְכֵן נִרְאֶה לְעִנְיַן הַלָּכָה.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [ג] **קֻפָּה.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה בִּנְקֻדּוֹת הַכֶּסֶף שָׁם, וְגַם אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי בִּכְתוֹר שׁוֹר בְּצֹרוּבִיבֵל דַּף ל' (ע"ב) הֵשִׁיג עַל הַט"ז מַרְשֵׁי"ד בְּגִשְׁרֵי דַּף ח' (ע"ב ד"ה רבי) וְתוֹסְפוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּמָקוֹם נָקִי, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר אֲפִלּוּ בָּאֱוֵזִים וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּסָעִיף ד'. כְּשֶׁרוֹאִין אֲכָלִין מֻנָּחִים עַל הָאָרֶץ אָסוּר לֵילֵךְ וּלְהַנִּיחָם, אֶלָּא צָרִיךְ לְהַגְבִּיהָם, אִם לֹא בְּמָקוֹם דְּאִיכָּא לְמֵיחַשׁ לִכְשָׁפִים כְּגוֹן כִּפָּר שָׁלֵם [עַרוּבִין ס"ד (ע"ב)]. (יג) אִיתָא בִּגְמָרָא [תַּעֲנִית כ' (ע"ב)] דְּרַב הוּנָא סוֹבֵר מַאֲכַל אָדָם אֵין מַאֲכִילִין אוֹתוֹ לִבְהֵמָה [וְהוּא הַדִּין לְעוֹפוֹת], אָמְנָם בְּאֵלֶּיהָ רַבָּה (סק"א) מִסְתַּפֵּק אִם הַלָּכָה כְּרַב הוּנָא בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"א) (יג) שֶׁמְּצַדֵּד דְּאִם אֵין לוֹ דָּבָר אַחֵר לְהַאֲכִיל כִּי אִם מַאֲכַל אָדָם, לְכַלֵּי עַלְמָא מֻתָּר, וְאָפְשָׁר דְּמִשּׁוּם זֶה נוֹהֲגִין הָעוֹלָם הַתִּר לְהַאֲכִיל לְעוֹפוֹת פַּת: **ב** (יב) **קֻפָּה מְלֵאָה תְּאֵנִים.** דְּוָקָא (יד) בְּקֻפָּה שֶׁל נְצָרִים שֶׁהִיא נִכְפֶּפֶת וְהָאֲכָלִין מִתְמַעֲכִין וְנִמְאָסִין, אֲבָל שֶׁל עֵץ שָׁרִי: (יג) **שֶׁל דְּבֵלָה וְכוּ'.** שֶׁהֵם קָשִׁים וְאֵינָם מִתְמַעֲכִים [לְבוּשׁ]: (יד) **קְטָנִיּוֹת.** שֶׁאַף שֶׁהַקֻּפָּה הִיא מִנְּצָרִים, הַקְּטָנִיּוֹת בְּעַצְמָן קָשִׁים הֵם: **ג** (טו) **בְּמָקוֹם כַּף.** מְשׁוּם דְּעוֹשֶׂה אָדָם צָרְכָּיו בְּפַת הַיְכָא דְּלֹא מְמָאִיס לְהָאָדָם הַזֶּה בְּעַצְמוֹ שֶׁאֹכַל בּוֹ הַדַּיְסָא: (טז) **וְהוּא שֶׁיֹּאכַל וְכוּ'.** דְּלְאָדָם אַחֵר מְמָאִיס וְאִיכָּא הָפְסֵד אֲכָלִין: (יז) **וְהַמְדַקְדְּקִים וְכוּ'.** שֶׁחוֹשְׁשִׁים (טז) לְהִשְׁתַּמֵּשׁ מַעֲשֶׂה עַיִן בָּאֲכָלִין דְּבְזוֹי הוּא, לָכֵן אוֹכְלִין בְּכָל פַּעַם מְעַט מִן הַפַּת דְּנִרְאֶה כְּאִלּוּ בָּא לְלַפֵּת אֶת הַפַּת: (יח) **אַחַר כָּךְ אוֹכְלִין אוֹתוֹ.** דְּלַאֲחֵרִים הוּא נִמְאָס וְכַנַּ"ל: **ד** (יט) **מַמְשִׁיכִין יַיִן בְּצִנּוֹרוֹת.** שֶׁעוֹשִׂין מִשּׁוּם שִׁימְשָׁךְ שַׁלְוָתָן וְטוֹבָתָן. וּמֵיירֵי בְּצִנּוֹר (יט) שֶׁל עֵץ שֶׁאֵינוֹ נִמְאָס: (כ) **וְהוּא שֶׁיְּקַבְּלֶנּוּ.** דְּאִי לָאו הָכִי אֵיכָא מִשּׁוּם הָפְסֵד אֲכָלִין: (כא) **שֶׁנִּמְאָסִין.** וְאַף עַל פִּי שֶׁאֲגוֹזִין (יט) יֵשׁ לָהֶם קְלִפָּה וְאֵין הָאֹכֶל שֶׁבְּתוֹכָן נִמְאָס, מִכָּל מָקוֹם בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים שֶׁיֵּשׁ רֹפֶשׁ וְטִיט וּמִתְלַכְלְכִין שָׁם נִמְאָסִין לְהַגְבִּיהָן, וְאֵיכָא הָפְסֵד אֲכָלִין. יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁהַנְּהִיגוּ כְּהַיּוֹם לִזְרֹק צְמוּקִין לִפְנֵי הֶחָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי חֲתֻנָּתוֹ בְּשָׁעָה שֶׁקּוֹרִין אוֹתוֹ לְמִפְטִיר, וְלֹא יָפָה הֵם עוֹשִׂין, שָׁרְצִין הֵם וְנִמְאָסִין עַל יְדֵי זֶה כַּנַּ"ל: (כב) **לֹא גְּלוּסְקָאוֹת.** כַּנַּ"ל סָעִיף א': **ה** (כג) **בְּמָקוֹם נָקִי.** כְּדֵי שֶׁלֹּא יַלֵּךְ לְאִבּוּד: (כד) **וְגַם יְכַבְּדוּ וְכוּ'.** דְּאִי לָאו הָכִי (כ) אֵין תּוֹעֶלֶת מַה שֶּׁזָּרַק בְּמָקוֹם נָקִי:

א (א) **בּוֹלָעָן.** שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְפָלְטָן (ו) דְּמִימְאֲסֵי וּמִיפְסְדֵי, וְגַם לְסִלְקָם לְצַד אֶחָד מִלְּגָמְיוֹ וּלְבָרֵךְ כְּמוֹ בְּסָעִיף ב' בָּאֲכָלִין, אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת זֶה בְּמַשְׁקִין, (ב) שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר בְּעוֹד מַשְׁקִין בְּפִיו, הִלְכָךְ הַתִּירוּ לוֹ לְבָלְעָן. וְכָתַב בְּלְבוּשֵׁי שָׁרְד (ד"ה שו"ע ס"א) דְּאִם הִכְנִיס מְעַט בְּפִיו וְיָכוֹל לְבָרֵךְ עַל יְדֵי הַדְּחָק, (ג) יְבָרֵךְ: (ב) **וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם וְכוּ'.** יֵשׁ אוֹמְרִים דְּכָל זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ יוֹתֵר מַשְׁקִין לִשְׁתּוֹת וְהוּא דְּחוּק לַמַּשְׁקִין הַלָּלוּ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר, יִפְלֹט וְלֹא יַהֲנֶה בְּלֹא בְּרָכָה, וְכֵן רָאוּי לִנְהֹג [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"א)]: (ג) **בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה.** הַטַּעַם, דְּמַאֲחַר שֶׁכְּבָר בָּלַע הַמַּשְׁקִין כְּבָר נִדְחָה מִמְּנוּי מִצְוַת בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה, אֲבָל בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה צָרִיךְ לְבָרֵךְ אִם הָיָה כְּשִׂעוּר, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ר"י (ס"א): (ד) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם.** הֵיינוּ אַחַר שֶׁבָּלַע מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם הַבְּרָכָה רִאשׁוֹנָה, וְלֹא דְּמֵי לְהָא דְּקַיְימָא לָן בְּסִימָן קס"ז סָעִיף ח' דְּאִם נִזְכַּר אַחַר שֶׁגָּמַר סְעוּדָתוֹ שֶׁלֹּא בֵּרַךְ אֵינוֹ מְבָרֵךְ, (ד) דְּשָׁאנֵי הָכָא דְּמַאֲחַר שֶׁנִּזְכַּר בְּעוֹדוֹ בְּפִיו הָיָה עָלָיו אִז חִיּוּב בְּרָכָה, וְדוֹמֶה זֶה קָצַת לְעוֹבֵר לַעֲשִׂיָּתָן, אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְבָרֵךְ, לָכֵן לֹא נִפְטַר מִן הַבְּרָכָה: (ה) וְכֵן נִרְאֶה עִקָּר. וְדַעַת (ה) רֹב הַפּוֹסְקִים כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁאֵינוֹ מְבָרֵךְ רַק בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (יג) **הֵיינוּ לְלִשּׁוֹן שֶׁנִּתְרַשֵּׁי"ר שָׁם** (ד"ה אין מאכילין). **וְלִי נִרְאֶה דְּאַפְלוּ לְלִישָׁנָא קַמָּא שָׁרֵי בִּכְהָאי גַּוְנָא.** וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק"ב) **שֶׁמְּצַדֵּד לְהַלָּכָה בְּעִקַּר הַדִּין כְּהָאלִיָּה רַבָּה** (סק"א): **ב** (יד) בַּ"ח (ס"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **ג** (טו) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אא"כ): **ד** (יח) רַשׁ"י (ברכות נ: ד"ה ממשיכין) וּלְבוּשׁ, וְעַיֵּן בְּבַ"ח (ס"ה): (יט) שִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד"ה ממשיכין), **וְרוּצָה לוֹמַר שֶׁלֹּא עַל גַּבֵּי קַרְקַע,** עַיֵּן שָׁם: (יט) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואהא דתניא) **בְּשֵׁם** תּוֹסְפוֹת (שם ד"ה ולא). **וְעַיֵּן בְּמַסֶּכֶת שְׁמָחוֹת פֶּרֶק ח' דְּמַשְׁמַע דְּאָגוֹזִים בְּקִלְפָּתָן שָׁרֵי אַף בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים,** [עַיֵּן בְּנִחְלַת יַעֲקֹב (ד"ה בתוך חורק)], **וְכֵן מוֹכֵחַ בְּגִרְסַת הַגְּרַ"א שָׁם** (אות י), **וּלְדִידְהוּ מַיְירֵי הַבְּרִירְתָא בְּאָגוֹזִים קְלוּפִים:** **ה** (כ) **עַיֵּן בְּבֵית**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בְּאֵר הַגּוֹלָה עד: הֲלָכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעב קעג קעד

ג שָׁם בַּגְּמָרָא. והרא״ש פרק ג׳ שאכלו (פ״ז סי׳ נג) וכן דברי הרמב״ם פרק ח׳ מהלכות ברכות (ה״ט): ב [ג]שָׁכַח וְהִכְנִיס אוֹכְלִין לְתוֹךְ פִּיו בְּלֹא בְּרָכָה, אִם הוּא דָּבָר (ו) שֶׁאֵינוֹ נִמְאָס אִם יִפְלְטֵנּוּ, (ז) יִפְלְטֶנּוּ (ג) וִיבָרֵךְ עָלָיו. וְאִם הוּא (ח) דָּבָר שֶׁנִּמְאָס, מְסַלְּקוֹ לְצַד אַחֵר וּמְבָרֵךְ:

קעג דִּין מַיִם אֲמְצָעִים. ובו ג׳ סְעִיפִים:

א חֻלִּין ק״ה (ע״ב). ב טוּר בְּשֵׁם הָרא״ש מִגְּמָרָא דְּפֶסָחִים ע״ו (ע״ב). ג אֲרוּחוֹת חַיִּים (הל׳ נט״י סי׳ לא) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד.

א [א]מַיִם אֲמְצָעִים, (א) רְשׁוּת. וְהֵנִי מִלֵּי בֵּין תַּבְשִׁיל לְתַבְשִׁיל, אֲבָל בֵּין תַּבְשִׁיל לִגְבִינָה, חוֹצָה (ב) (עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט (ס״ג)): ב [ב]בֵּין בָּשָׂר לָדָגִים חוֹצָה לְטַל, מְשׁוּם דְּקָשֶׁה (ג) לְדָבָר (ד) [א] אַחֵר, וַחֲמִירָא סַכַּנְתָּא מֵאִסּוּרָא (ד) (וְעַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קט״ז (ס״ג)): ג [ג]כָּל הַדְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בָּאַחֲרוֹנִים (ה) נוֹהֲגִים בָּאֲמְצָעִיים, (ו) בֵּין לְהָקֵל * בֵּין לְהַחְמִיר, חוּץ מֵהָסַח הַדַּעַת (ז) שֶׁפּוֹסֵל בָּאֲמְצָעִיים מִפְּנֵי שֶׁעַדַיִן רוֹצֶה לֶאֱכֹל וְיָדָיו צְרִיכִים שְׁמוּר. וְחוּץ מִנִּגּוּב הַיָּדַיִם, (ח) שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים נִגּוּב בָּרְאשׁוֹנִים. הַגָּהָה: וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים (ט) דַּוְקָא מַיִם מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאַחֲרוֹנִים, כְּדִלְקַמָּן סִימָן קפ״א (ס״ט) (בית יוסף (ד״ה כתוב) בשם ארחות חיים (סי׳ ל)):

קעד דִּין בִּרְכַּת הַיַּיִן בִּסְעוּדָה. ובו ח׳ סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת מ״א (ע״ב).

א [א]יַּיִן שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה מְבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, (א) וְאֵין הַפַּת פּוֹטְרוֹ:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

חַגִּינָה דַּף כ״ה (ע״א ד״ה אהל), עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁהַסּוּמָךְ עַל דַּעַת ב״ח (ס״ב) לֹא הִפְסִיד אֲפִלּוּ בְּיוֹשֵׁב בְּקַרוֹן וַאֲרִגְּזוּ קָטָן רַק שֶׁאֵינוֹ כְּלָיִן, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ בְּאַרְגְּזוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים עִם הַפְּפָרִים בְּיוֹשֵׁב בְּקַרוֹן וַאֲרִגְּזוּ קָטָן רַק שֶׁאֵינוֹ כְּלָיִן, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ בְּאַרְגְּזוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים עִם הַפְּפָרִים שֶׁאֵז אֵין הָאַרְגְּזוּ בָּטֵל לְגַבֵּי הַפְּפָרִים, וּכְעֵין שֶׁכָּתַב רַשַׁ״י בִּבְרָכוֹת דַּף כ״ג עַמּוּד א׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אֶלָּא, וּבְסֵפֶר תּוֹרָה יֵשׁ לְהַחְמִיר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּתִשְׁבֹּתִבְת אוֹהֶל יַעֲקֹב (סי׳ א״ב) הַבַּאתִי לְעֵיל בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סִימָן מ׳ (סק״ה) עַיֵּן שָׁם:

ב [א] אַחֵר. עַיֵּן בְּאֹר הַיטֵב. וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט (סק״ו) מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (תורת הבית הקצר בית ו שער ה) שֶׁאֵין צָרִיךְ כְּלִי לְטַל לְתוֹכוֹ, וּבָחַכְתִּי עֲבִי סִימָן נ״ה הַשִּׁיג עָלָיו. וְכֵן הָרַשַׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ י) הֵבִין בְּהָרַשְׁבָּ״א כִּפְרִי חָדָשׁ, וְהִשִּׁיג עָלָיו בְּאֵלָיָה רַבָּה (סק״ו) שֶׁהַכַּוָּנָה שֶׁאֵין צָרִיךְ כְּלִי לְטַל מִמָּנּוּ, עַיֵּן שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתוּב בַּהַגָּ״ה צְרִיכִים מַיִם דַּוְקָא, עַיֵּן בְּתוֹרַת חַטָּאת כְּלָל ע״ז (דין ו) וּבְמִנְחַת יַעֲקֹב שָׁם (אות טז), וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ק יב) כָּתַב לְיַשֵּׁב הָאַחֲרוֹנִים:

בַּאֵר הַגּוֹלָה

קָטָן ב׳, **וּשְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים לֹא הִזְכִּירוּ דְּבָרָיו, וְעַל כֵּן הַמַּקֵל בָּזֶה אֵין לְמְחוֹת בְּיָדוֹ:**

ג * **בֵּין לְהַחְמִיר. כְּתְבוּ הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים שֶׁאֵין נוֹטְלִין עַל גַּבֵּי קַרְקַע כְּמַיִם אַחֲרוֹנִים,** (הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וְהַחֶכֶם צְבִי (סי׳ נה) וְהַפְּרִישָׁה בְּסִימָן קפ״א (דרישה סק״ד) וְהַבְּרָכֵי יוֹסֵף (סק״א) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגיבורים סק״א), דְּלֹא כְּרַשַׁ״ל (חולין פ״ח סי׳ י) וּפְרִי חָדָשׁ (יו״ד סי׳ פט סק״ו)], **אֲבָל בִּכְפְרֵי מִגְדִּים** יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט סָעִיף קָטָן י׳ בְּשִׁפְתֵי דַּעַת סק״ו]. **פָּסַק לְהָקֵל:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אוֹר הַלָּבָה

אִם שָׁתָה כְּשִׁעוּר, וְכֵן הַסְּכִים (ו) הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): ב (ו) שֶׁאֵינוֹ נִמְאָס. כְּגוֹן (ז) פּוֹלִין וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁהֵם קָשִׁים: (ז) יִפְלְטֶנּוּ וִיבָרֵךְ עָלָיו. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא פִּיו רֵיקָן בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה, דִּכְתִיב (תהלים עא ח) יִמָּלֵא פִי תְהִלָּתֶךָ׳ [גְּמָרָא (ברכות נא.)]. וְכָתַב הָאֶשְׁכּוֹל (ח״א סי׳ יח) מֵהָא שְׁמָעִינַן, מַאן דִּמְבָרֵךְ בְּרָכָה צְרִיכָה לְבָרֵךְ מְלֹא פּוּמֵיהּ וְלֹא לְגַמְגֵּם: (ח) דָּבָר שֶׁנִּמְאָס. כְּגוֹן (ט) תּוּתִים וַעֲנָבִים:

א (א) רְשׁוּת. רָצָה נוֹטֵל רָצָה (ט) אֵינוֹ נוֹטֵל: (ב) עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט. סָעִיף ג׳, וְשָׁם נִתְבָּאֵר בְּהַגָּ״ה דִּלְפִי מִנְהָגֵנוּ יֵשׁ לִטֹּל יָדָיו אֲפִלּוּ בֵּין תַּבְשִׁיל שֶׁל גְּבִינָה לְתַבְשִׁיל שֶׁל בָּשָׂר שֶׁאַחֲרָיו אִם נוֹגֵעַ בָּהֶם בְּיָדָיו, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת אֶלָּא בְּשִׁשָּׁנֵי הַתַּבְשִׁילִין שָׁוִין: ב (ג) לְדָבָר אַחֵר. צְרָעַת. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) שֶׁכָּתַב דְּאִפְשָׁר דִּבְזַמֵּנֵנוּ אֵין סַכָּנָה כָּל כָּךְ, דִּכְבָמֶה דְּבָרִים נִשְׁתַּנּוּ הַטְּבָעִים, עַיֵּן שָׁם: (ד) וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קט״ז. וְשָׁם נִתְבָּאֵר בְּהַגָּ״ה דִּמְנָהֲגֵנוּ שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לָזֶה, וְסֵיַם דְּמִכָּל מָקוֹם (ה) יֵשׁ לָאֶכֹל דָּבָר בֵּינֵיהֶם וְלִשְׁתּוֹת, דְּהָוֵי קִנּוּחַ וְהַדָּחָה: ג (ה) נוֹהֲגִים בָּאֲמְצָעִיים. הַיְינוּ (ג) שֶׁבֵּין תַּבְשִׁיל לִגְבִינָה: (ו) בֵּין לְהָקֵל. הַיְינוּ (ד) שֶׁאֵין צָרִיךְ נְטִילָה בִּכְלִי, וְגַם רַק עַד פֶּרֶק הַשֵּׁנִי, וְגַם אֵין חֲצִיצָה מַעֲכֶבֶת בָּהֶם בְּדִיעֲבַד: (ז) שֶׁפּוֹסֵל בָּאֲמְצָעִיים. אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ לְאַחַר שֶׁהִטִּיל לָאֲמְצָעִיים נִבְטַל נְטִילַת הָאֲמְצָעִיים, דְּמַאי אִיכְפַּת לָן בְּהָסַח דַּעְתּוֹ, הֲרֵי עַל כָּל פָּנִים יָדָיו נְקִיּוֹת מִגְּבִינָה, אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִשְּׁמִירַת יָדָיו נִבְטַל נְטִילָה רִאשׁוֹנָה דְּמַיִם רִאשׁוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת דְּהָסַח הַדַּעַת מְשַׁמֵּרֶת יָדָיו פּוֹסֵל הַנְּטִילָה, וּמִלְּתָא דְּפִשִׁיטָא הוּא וְלֹא נָקַט לָהּ אֶלָּא מְשׁוּם דְּהָשְׁוָה לָהּ בְּכָל דָּבָר לְמַיִם אֲחֵרוֹנִים, וּבְמַיִם אַחֲרוֹנִים לְאַחַר שֶׁנָּטַל לֹא אִיכְפַּת לָן בְּהָסַח הַדַּעַת, שֶׁהֲרֵי לֹא יֹאכַל יוֹתֵר, לְהָכִי קָאָמַר דִּבְנְטִילָה לָאֲמְצָעִיים אֵינוֹ כֵּן, דְּאַף שֶׁהִטִּיל לָאֲמְצָעִיים אַף עַל פִּי כֵן אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִנְּטִילָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁהֲרֵי יֹאכַל עוֹד: (ח) שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים נִגּוּב. דְּיֵשׁ בּוֹ (ה) מְשׁוּם מְאוּס אִם יֹאכַל בְּלִי נִגּוּב: (ט) דַּוְקָא מַיִם. שֶׁשְּׁאָר מַשְׁקִין מִתּוֹךְ שֶׁהֵם עַצְמָן שְׁמָנִים (ו) אֵינָם מְנַקִּים אֶת הַשּׁוּמָן וְהַמַּאֲכָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאֲחֵרוֹנִים שֶׁאֵינָם בָּאִים רַק לְהַעֲבִיר הַזֻּהֲמָא מִיָּדַיִם אֲפִלּוּ מַשְׁקִין מַעֲבִירִין הַזֻּהֲמָא. וְרַשַׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ י) מֵקֵל דְּמַתַּר בְּשָׁאר מַשְׁקִין, (ו) אֲבָל כַּמָּה אֲחֵרוֹנִים הַסְכִּימוּ לְהַרְמַ״א:

א (א) וְאֵין הַפַּת פּוֹטְרוֹ. הַיְינוּ אַף עַל פִּי שֶׁשּׂוֹתָה הָאֲכִילָה שֶׁבְּמֵעָיו (ג) וַהֲרֵי זֶה כִּדְבָרִים הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה תּוֹךְ הַסְּעוּדָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

[א] וְרִיאַ״ז, וּבְתוֹסְפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה (שם ד״ה והא) גַּם כֵּן הֶעְתִּיק לְפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּגְמָרָא וּמְשַׁמַע דְּהָכִי סְבִירָא לֵיהּ. וְגַם דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״ח ה״ב) כֵּן הוּא כְּפִרְאָה מִפְּשָׁטֵיהּ דִּבְרָיו וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרַ״א בְּבַאוּרוֹ, [וְדִלְא כְּמוֹ שֶׁמְּצַדֵּד בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות א) בְּבַאוּרוֹ], וְכֵן כָּתַב הַפָּסַק מִשְׁנָה בְּשֵׁם רַבֵּנוּ מָנוֹחַ. וְגַם דַּעַת הָרַאֲבַ״ד בְּהַשָּׂגוֹת לְדִינָא כֵּן הוּא, [וְהָרַאֲבַ״ד שְׁהוּבָא בְּהַגָּ״ה הוּא רַאֲבַ״ד אַחֵר דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּאֵפִלּוּ גְּמַר סְעוּדָתוֹ לְגַמְרֵי וְנִזְכַּר אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן יְבָרֵךְ, דְּפוֹסֵק קְרִבְנָא, וְיִחִידָאָה הוּא וְלֹא נוֹהֲגִין כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁנִּפְסַק לְעֵיל בְּסִימָן קס״ז סָעִיף ח׳ לְדִינָא כְּלִי שׁוּם חוֹלֵק]. וְגַם מִפְּתִימַת הַסְּמַ״ג (עשין כו) וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח״א סי׳ רז) וְהָרְאָ״ה (פסקות הלריים נ״ו) מֻשְׁמָע גַּם כֵּן דְּמִקְרֵי דִּבּוּלְעָן כְּלִי בְּרָכָה כְּלָל כְּדַעַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַשַׁ״י, דְּאִי לָאו הָכִי הָיָה לְהוּ לְפָרֵשׁ:

(ו) עַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא עוֹד רִאשׁוֹנִים דְּסִבְרִי לְהוּ כְּדַעַת רִאשׁוֹנָה: ב (ו) רַמְבַּ״ם (פ״ח הי״ב): (ס) רַמְבַּ״ם (שם):

א (ע) לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ג): ב (ג) וּבְחָכְמַת אָדָם כְּלָל ס״ח (ס״א) כָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: יֵשׁ נוֹהֲגִין לִרְחֹץ יְדֵיהֶם בֵּין בָּשָׂר וְדָגִים, אֲבָל אֵין מִן הַצֹּרֶךְ, וּמִכָּל מָקוֹם יִשְׁתֶּה דֶּרֶךְ בֵּינֵיהֶם שֶׁלֹּא לֶאֱכֹלָם יַחַד. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: ג (נ) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בספר א״ח) בְּשֵׁם רַאֲבַ״ד (תמים דעים סי׳ סז): (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּתְשׁוּבַת חֵכֶם צְבִי סִימָן נ״ה: (ז) שׁ״ך בְּיוֹרֶה דֵּעָה פ״ט (סק״י) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) וְחֵכֶם צְבִי (סי׳ נה) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגיבורים סק״א) וְחָכְמַת אָדָם (כלל מ סי״ב):

א (ע) גְּמָרָא (מב.): (ב) הָרא״ש (פ״ו סי׳ כו):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah